

MINISTER
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, dnia 30.10. 2018 r.

BKA.I.0842.2.5.2018.BW.MB

Pan
Jarosław Namaczyński
Dyrektor
Powiatowego Urzędu Pracy
w Łobzie
ul. Niepodległości 13,
73-150 Łobez

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 118a w związku z art. 103 ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy¹ – zwanej dalej ustawą, Biuro Kontroli i Audytu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przeprowadziło w dniach od 9 do 20 lipca 2018 r. kontrolę wydatkowania w 2017 r. środków Funduszu Pracy na realizację wybranych instrumentów rynku pracy, w Powiatowym Urzędzie Pracy w Łobzie, przy ul. Niepodległości 13.

Czynności kontrolne przeprowadził zespół kontrolerów Biura Kontroli i Audytu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w składzie: Beata Wrześniewska, główny specjalista, kierownik zespołu kontrolerów oraz Monika Białogrodzka, główny specjalista – na podstawie upoważnień o numerach: BKA.V.0160.109.2018 i BKA.V.0160.110.2018 z dnia 3 lipca 2018 roku.

¹ Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 t.j. z późn. zm.

Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w książce kontroli, pod poz. 2 w 2018 r.

Zakres kontroli obejmował wydatkowanie środków Funduszu Pracy na dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej oraz odbywanie stażu. Okresem objętym kontrolą był rok 2017.

Na podstawie ustaleń kontroli, działalność Urzędu w zakresie objętym kontrolą ocenia się pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości. Ocenę uzasadniają poniższe ustalenia kontroli.

I. Ustalenia organizacyjne.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Łobzie - zwanym dalej PUP lub Urzędem - zadania związane z przyznaniem i rozliczaniem środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz zadania z zakresu organizacji staży realizowane były w Centrum Aktywizacji Zawodowej².

Zadania związane z organizowaniem staży przez bezrobotnych realizowane były przez 1 pracownika Urzędu, który zajmował się także refundacjami części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody i składki na ubezpieczenia społeczne pracowników do 30 roku życia³.

Za realizację przyznawania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej odpowiedzialnych było 2 pracowników PUP, przy czym 1 zatrudniony w niepełnym wymiarze czasu pracy – na 1/8 etatu. Pracownicy ci realizowali również zadania związane z refundacją kosztów wyposażenia/ doposażenia stanowisk pracy dla skierowanych bezrobotnych⁴.

[Dowód: akta kontroli str. 6-22, 23]

II. Realizacja programu staży.

Jak poinformował Urząd, w 2017 roku wpłynęło łącznie 355 wniosków podmiotów zamierzających zorganizować staż dla bezrobotnych. Po przeanalizowaniu wniosków zawarto z organizatorami łącznie 303 umowy, w tym 144 w ramach środków Funduszu Pracy.

² Regulamin Organizacyjny Powiatowego Urzędu Pracy w Łobzie udostępniony na stronie internetowej Urzędu pod adresem http://pup.lobez.ibip.pl/public/get_file_contents.php?id=297132, stanowiący załącznik do Uchwały Nr 303/2014 Zarządu Powiatu w Łobzie z dnia 22 sierpnia 2014 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Urzędu Pracy w Łobzie.

³ Pracownik ten miał do pomocy osoby odbywające staż w Urzędzie, wykonujące równocześnie inne zadania.

⁴ Stan zatrudnienia w Urzędzie w obszarach staży i dofinansowania działalności gospodarczej nie uległ zmianie do dnia kontroli.

Urząd wskazał, iż główną przyczyną negatywnego rozpatrzenia wniosków o zorganizowanie stażu był brak środków finansowych, natomiast pozostałymi powodami były: brak kwalifikacji osób bezrobotnych, złożenie wniosku przez pracodawcę z powiatu innego niż Powiat Łobeski oraz powiaty ościenne, brak gwarancji zatrudnienia po zakończeniu stażu, spadek zatrudnienia u potencjalnego organizatora stażu, wskazanie we wniosku kandydata będącego członkiem najbliższej rodziny organizatora stażu.

[Dowód: akta kontroli str. 24]

W 2017 roku w PUP prowadzony był rejestr umów stażowych⁵ ewidencjonujący nazwę i adres organizatora stażu, numer umowy, okres odbywania stażu, informację o ewentualnym zatrudnieniu bezrobotnego po zakończonym stażu, jak również imię, nazwisko i PESEL bezrobotnego odbywającego staż sfinansowany ze środków Funduszu Pracy.

Rejestr obejmował nazwiska 351 osób skierowanych na staże sfinansowane ze środków Funduszu Pracy w ramach 144 umów o odbywanie staży przez bezrobotnych.

Informacje zawarte w ww. rejestrze zostały potwierdzone w raportach umów stażowych wygenerowanych z systemu Syriusz^{Std}.

[Dowód: akta kontroli str. 25-48, 49-62]

W Urzędzie, w badanym okresie funkcjonowały druki⁶: wniosku o zorganizowanie stażu dla osób bezrobotnych, programu stażu, stanowiącego załącznik do umowy o zorganizowanie stażu, listy obecności na stażu, podania stażysty o udzielenie dnia wolnego, oświadczenia bezrobotnego o przerwaniu stażu, sprawozdania z odbytego stażu oraz opinii dla osoby odbywającej staż.

Wzór wniosku o zorganizowanie stażu zawierał wszystkie elementy określone w § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 sierpnia 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych⁷ - zwanego dalej rozporządzeniem ws. odbywania stażu. Wzór program stażu uwzględniał wszystkie obligatoryjne elementy wynikające z art. 53 ust. 4 ustawy. We wzorze listy obecności na stażu zawarto pouczenie zobowiązujące organizatora stażu do jej dostarczenia nie później niż do 5-go dnia miesiąca po zakończeniu każdego miesiąca stażu, zgodnie z terminem

⁵ zatytułowany jako: Rejestr zatrudnienia – Staże – Referat Instrumentów Rynku Pracy – RI.720a.../2017.

⁶ Na dzień kontroli druki stażowe zostały udostępnione na stronie internetowej Urzędu pod adresem <http://pup.lobez.ibip.pl/public/?id=182001>. Jak poinformował Urząd, druki te w 2017 roku również były udostępnione na stronie internetowej PUP.

⁷ Dz.U. z 2009 r. Nr 142, poz. 1160.

określonym w § 6 ust. 1 pkt. 10 rozporządzenia ws. odbywania stażu. Wzór sprawozdania został opracowany zgodnie z § 6 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia ws. odbywania stażu. Wzór opinii dla osoby odbywającej staż zawierał elementy określone w art. 53 ust. 5 ustawy.

[Dowód: akta kontroli str. 63-81]

Badaniem kontrolnym objęto dokumentację 10 bezrobotnych skierowanych na staż, w tym wnioski o zorganizowanie stażu oraz umowy z organizatorami zawarte w 2017 roku. W badanych przypadkach nie stwierdzono umów stażowych realizowanych przez powiatowy urząd pracy lub starostwo powiatowe.

[Dowód: akta kontroli str. 82-334]

Wszystkie badane wnioski zostały złożone przez podmioty określone w art. 53 ust. 1 ustawy na stosowanym w Urzędzie wzorze wniosku. W 7 badanych wnioskach, organizatorzy skorzystali z uprawnienia zawartego w § 1 ust. 2 rozporządzenia ws. odbywania stażu, wskazując z imienia i nazwiska bezrobotnych, których zamierzali przyjąć na staż.

[Dowód: akta kontroli str. 82-86, 104-109, 129-133, 154-159,
184-188, 209-213, 236-243, 264-268, 290-294, 312-316,
334, 131, 156, 211, 238-240, 266, 292, 314]

Urząd pisemnie informował organizatorów o sposobie rozpatrzenia wniosków w terminie określonym w § 3 rozporządzenia ws. odbywania stażu. Jednakże, informacje zostały podpisane przez dyrektora lub Kierownik Referatu Instrumentów Rynku Pracy, a nie jak określono w § 3 rozporządzenia - przez starostę. Jak wyjaśniono⁸, „pisma informujące pracodawcę o sposobie rozpatrzenia jego wniosku o organizację stażu dla osoby bezrobotnej błędnie podpisywano pieczętkami imiennymi. Prawidłowe jest stosowanie pieczętek opatrzonych zapisem „z upoważnienia Starosty” [...] błąd ten zostanie niezwłocznie skorygowany [...]”. Stwierdzono, że osoby podpisujące pisma posiadały stosowne upoważnienia starosty do tego rodzaju czynności, co znalazło potwierdzenie w przedłożonej dokumentacji.

[Dowód: akta kontroli str. 89, 112, 136, 162, 191, 218,
248, 272, 297, 319, 335-339, 340, 341]

⁸ Pismo Dyrektora PUP w Łobzie z dn. 10.07.2018 r.

Zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia ws. odbywania stażu, wszystkie badane umowy zostały zawarte pomiędzy starostą a uprawnionymi podmiotami. Umowy wraz z załącznikami obejmowały elementy określone w § 5 ust. 1 ww. rozporządzenia.

[Dowód: akta kontroli str. 90-94, 113-117, 137-141, 163-167, 192-196, 219-223, 250-254, 273-277, 298-302, 320-324]

Programy staży, które stanowiły załączniki do umów, spełniały wymagania określone w art. 53 ust. 4 ustawy.

[Dowód: akta kontroli str. 87-88, 110-111, 134-135, 160-161, 189-190, 216-217, 244-245, 269-270, 295-296, 317-318]

Ustalono, że wskazany w umowach opiekun bezrobotnego sprawował opiekę nad nie więcej niż trzema osobami bezrobotnymi, co było zgodne z § 6 ust. 4 rozporządzenia ws. odbywania stażu.

[Dowód: akta kontroli str. 90, 113, 137, 163, 192, 219, 250-251, 273, 298, 320]

Jak poinformowano, zgodnie z art. 59b ust. 1 ustawy, Urząd w 2017 roku podawał do wiadomości publicznej, przez okres 30 dni, wykazy umów dotyczących zorganizowania stażu poprzez wywieszenie ich na tablicy ogłoszeń. W trakcie kontroli, w obecności pracownika PUP potwierdzono wywieszenie aktualnego wykazu umów.

Zgodnie z art. 59b ust. 2 i 3 ustawy, Urząd w dniu 31 stycznia 2018 roku, przekazał właściwej powiatowej radzie rynku pracy zbiorczy wykaz organizatorów staży, z którymi w 2017 roku zawarł umowy o odbycie stażu.

[Dowód: akta kontroli str. 342, 343-357]

Osoby kierowane na staże były bezrobotnymi w rozumieniu ustawy oraz nie odbywały ponownie stażu u tego samego organizatora na tym samym stanowisku pracy, na którym wcześniej odbywały staż, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy lub przygotowanie zawodowe dorosłych.

W 2017 roku nie wystąpiły przypadki kierowania bezrobotnych przez starostę na badania lekarskie przed odbyciem stażu.

[Dowód: akta kontroli str. 358, 359]

W badanych przypadkach zachowano okres odbywania stażu wynikający z § 1 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia ws. odbywania stażu oraz art. 53 ust. 1 ustawy (od 3 do 6 miesięcy). Potwierdzono również, że bezrobotni w okresie odbywania stażu nie posiadali prawa do zasiłku.

Wszystkim badanym przyznano stypendium w wysokości 120% kwoty zasiłku, co było zgodne z art. 53 ust. 6 ustawy.

[Dowód: akta kontroli str. 90, 99, 113, 124, 137, 149,
163, 175, 192, 204, 219, 231, 250, 259,
273, 285, 298, 307, 320, 329]

W dokumentacji bezrobotnych znajdowały się, podpisane przez nich, listy obecności na stażu, złożone w terminie wskazanym w § 6 ust. 1 pkt 10 rozporządzenia.

[Dowód: akta kontroli str. 95-98, 118-123, 142-148,
168-174, 197-203, 224-230, 255-258,
278-284, 303-306, 325-328]

Starosta w 2017 roku, na podstawie art. 53 ust. 5 ustawy, realizował obowiązek nadzoru nad odbywaniem staży przez bezrobotnych. Nadzór realizowany był w formie weryfikacji złożonych list obecności, kontroli w siedzibie organizatorów oraz bieżącego monitoringu umów stażowych. Jak poinformował Urząd⁹, „każda umowa o organizację stażu jest regularnie na bieżąco kontrolowana na podstawie posiadanych dokumentów przedstawianych przez osobę bezrobotną odbywającą staż lub pracodawcę”. W 2017 roku przeprowadzono łącznie 7 kontroli staży u ich organizatorów, w tym 2 kontrole staży sfinansowanych ze środków Funduszu Pracy. Kontrole te nie stwierdziły nieprawidłowości.

[Dowód: akta kontroli str. 360-364]

We wszystkich badanych przypadkach bezrobotni sporządzili sprawozdanie z przebiegu stażu, a organizatorzy stażu wydali bezrobotnym opinie. Na złożonych w Urzędzie sprawozdaniach i opiniach znajdowały się pieczęcie poświadczające ich zgodność z oryginałem z datą wpływu do Urzędu. Urząd oświadczył¹⁰, że „za datę wpływu dokumentów, przedstawianych przez osoby bezrobotne lub pracodawców po zakończeniu stażu tj. opinii pracodawcy oraz sprawozdania z przebiegu stażu, przyjmuje się datę poświadczenia za zgodność z oryginałem”.

Sprawozdania z przebiegu stażu wraz z wydaną przez pracodawcę opinią były składane

⁹ Pismo Dyrektora PUP z dnia 11.07.2018 r.

¹⁰ Pismo Dyrektora PUP z dnia 10.07.2018 r.

terminowo oraz spełniały wymagania § 6 ust. 2 pkt. 4 i ust. 3 ww. rozporządzenia. Organizatorzy terminowo wywiązali się z obowiązku wskazanego w § 6 ust. 1 pkt 9 tegoż rozporządzenia¹¹, a bezrobotni z obowiązku wskazanego w § 10 ust. 1 rozporządzenia¹².

[Dowód: akta kontroli str. 101-102, 126-127, 151-152,
177-182, 206-207, 233-234, 261-262,
287-288, 309-310, 331-332, 365]

Z badanej dokumentacji wynika, że każdorazowo po odbyciu stażu osoba upoważniona przez starostę wydawała bezrobotnemu zaświadczenie o odbyciu stażu, zgodnie z § 10 ust. 2 w związku z § 5 ust. 1 pkt 1 i 3-7 rozporządzenia ws. odbywania stażu.

[Dowód: akta kontroli str. 103, 128, 153,
183, 208, 235, 263, 289, 311, 333]

Zgodnie z informacją Urzędu¹³, w 2017 roku starosta rozwiązał umowy o zorganizowanie stażu zawarte z:

- 22 bezrobotnymi - z tytułu podjęcia pracy,
- 5 bezrobotnymi - na ich własny wniosek,
- 1 bezrobotnym - z tytułu otrzymania renty z ZUS.

Ponadto, wystąpiły 2 przypadki pozbawienia bezrobotnych możliwości kontynuowania stażu z powodu nieusprawiedliwionej nieobecności uniemożliwiającej realizowanie programu stażu, zgodnie z § 9 ust. 2 ww. rozporządzenia¹⁴.

[Dowód: akta kontroli str. 366]

Na finansowanie staży ze środków Funduszu Pracy zaplanowano na 2017 rok kwotę 1.214.544,76 zł, a wydatkowano 1.192.354,62 zł, w tym na bony stażowe 19.991,47 zł. Ponadto, w badanym okresie PUP sfinansował ze środków Funduszu Pracy koszty dojazdu na staż, w łącznej wysokości 8.237,20 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 367-396]

¹¹ wydawania opinii dla odbywającego staż.

¹² przedkładania opinii wraz ze sprawozdaniem z odbytego stażu w PUP.

¹³ Pismo Zastępcy Dyrektora PUP z dnia 11.07.2018 r.

¹⁴ po zasięgnięciu opinii organizatora stażu oraz wysłuchaniu bezrobotnego.

III. Dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej.

W 2017 roku do PUP wpłynęło 58 wniosków o jednorazowe przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej oraz rozpatrzono 1 wniosek z 2016 roku. Urząd zawarł 38 umów z osobami bezrobotnymi, w tym 8 umów w ramach finansowania z Funduszu Pracy¹⁵.

Jako główne przyczyny odmów przyznania środków Urząd wskazał: brak środków, wyrejestrowanie bezrobotnych lub rezygnację bezrobotnych z ubiegania się o jednorazowe środki, niewystarczające zabezpieczenie zwrotu środków przez poręczyciela, nieprzejrzystą kalkulację ekonomiczną przedsięwzięcia oraz planowanie działalności, która nie rokuje powodzenia.

[Dowód: akta kontroli str. 400-403, 404-409, 410-436, 911-919]

W badanym okresie w PUP obowiązywały dwa regulaminy przyznawania bezrobotnym jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej (dotacji) udzielanych ze środków Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego¹⁶ oraz dwa zarządzenia Dyrektora Urzędu dotyczące warunków przyznawania dotacji¹⁷.

[Dowód: akta kontroli str. 437-484]

Badaniem kontrolnym objęto dokumentację dotyczącą 8 osób, które w 2017 roku złożyły wnioski o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej i otrzymały środki z Funduszu Pracy.

[Dowód: akta kontroli str. 490-887]

¹⁵ 5 umów zrealizowano ze środków Funduszu Pracy w ramach limitu przyznanego na podstawie algorytmu; 2 umowy w ramach programu aktywizacji zawodowej długotrwale bezrobotnych oraz 1 umowę łącznie: ze środków algorytmu, z programu aktywizacji zawodowej długotrwale bezrobotnych, programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia oraz na terenach rewitalizowanych i programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych, którego realizacja wynika z diagnozy bieżących potrzeb rynku pracy.

¹⁶ obowiązujące odpowiednio od 25.06.2015 r. i od 01.02.2017 r.

¹⁷ Zarządzenie nr 06/2015 w sprawie wymaganych dochodów poręczycieli obowiązujące od dnia 25.06.2015 r. oraz Zarządzenie nr 05/2017 ustalające wysokość przyznawanych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, jak również kwoty poręczeń obowiązujące od dnia 01.02.2017 r.

Ustalono, że 1 wniosek rozpatrzono na podstawie rozporządzenia z dnia 23 kwietnia 2012 r.¹⁸, natomiast 7 wniosków rozpatrzono zgodnie z zapisem § 11 ust. 1 rozporządzenia z dnia 14 lipca 2017 r.¹⁹ (na podstawie przepisów tego rozporządzenia) - zwanych dalej odpowiednio pierwszym lub drugim rozporządzeniem dot. przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej. Objęte kontrolą wnioski o dofinansowanie zostały złożone zgodnie z właściwością miejscową oraz przygotowane na stosowanych w Urzędzie jednolitych drukach zatytułowanych: „Wniosek o udzielenie ze środków Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej”. Wszystkie wnioski spełniały wymagania określone w § 6 ust. 2 pierwszego i drugiego rozporządzenia oraz zostały opatrzone podpisem osób uprawnionych do otrzymania środków na podjęcie działalności gospodarczej. Aktualny wzór wniosku zamieszczany był na stronie internetowej Urzędu²⁰.

Wraz z wnioskiem składane były oświadczenia określone w § 6 ust. 3 pierwszego lub drugiego rozporządzenia oraz formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis.

Oświadczenie o niekaralności składane przez wnioskodawców na druku opracowanym przez Urząd odnosiło się do niekaralności w okresie 2 lat przed dniem złożenia wniosku za przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu zarówno w rozumieniu ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, jak również ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary. W oświadczeniach załączonych do 7 wniosków rozpatrzonych na podstawie rozporządzenia z dnia 14 lipca 2017 r. pozostawiono ww. zapis pomimo, iż zgodnie z § 6 ust. 3 pkt 4 drugiego rozporządzenia, wnioskodawca powinien złożyć oświadczenie o niekaralności za przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu wyłącznie w rozumieniu ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny.

Urząd wyjaśnił²¹, że „w punkcie 7 oświadczenia składanego łącznie z wnioskiem przez osoby ubiegające się o dotację omyłkowo pozostawiono zapis o karalności z tytułu ustawy z dnia 28 października 2002 roku [...] Zapis ten nie miał negatywnego wpływu na

¹⁸ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 1041).

¹⁹ Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2017 r. poz. 1380).

²⁰ pod adresem http://pup.lobez.ibip.pl/public/get_file_contents.php?id=307606.

²¹ Pismo Dyrektora PUP z dnia 13.07.2018 r.

rozpatrywanie wniosków”. Powyższy fragment oświadczenia został usunięty w dniu 17.07.2018 r.²².

[Dowód: akta kontroli str. 483-484, 490-502,
517-529, 562-575, 668-679, 706-718,
737-749, 812-823, 859-869]

Jak ustalono, po przeanalizowaniu wniosku oraz sprawdzeniu jego kompletności i poprawności złożenia, zgodnie z § 7 ust. 1 obydwu rozporządzeń, Urząd powiadamiał bezrobotnych, w terminie oraz formie określonej w § 7 ust. 3 pierwszego lub § 7 ust. 4 drugiego rozporządzenia, o uwzględnieniu lub przyczynie odmowy uwzględnienia wniosku. Badane powiadomienia zostały podpisane przez dyrektora Urzędu lub jego zastępcę „z up. Starosty”. Kompletnie wnioski rozpatrywane były przez komisję opiniującą wnioski o refundację kosztów wyposażenia/ doposażenia stanowiska pracy dla skierowanych osób bezrobotnych i wnioski o jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej²³, zgodnie z procedurą określoną w ww. Regulaminach. Jak wyjaśniono²⁴, „w 2017 r. komisja rozpatrująca wnioski składała się z 10 osób i mogła obradować w składzie co najmniej pięcioosobowym”.

[Dowód: akta kontroli str. 401-402, 410-436, 485,
486, 505, 530, 535, 578, 581, 681,
720, 752, 825, 828, 871, 874]

Umowy o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej zawarte z bezrobotnymi oraz aneksy do tych umów, podpisane były przez osoby posiadające stosowne upoważnienia starosty, co wypełniało zapisy § 8 ust. 1 rozporządzeń.

Dokumentacja umów zawartych z badanymi bezrobotnymi uwzględniała zobowiązania osób uprawnionych, wynikające z § 8 ust. 2 rozporządzeń. Jedną spośród trzech aneksowanych umów była aneksowana dwukrotnie, po kolejnych wnioskach o przedłużenie zawartego w umowie terminu rozpoczęcia działalności gospodarczej (termin został ostatecznie wydłużony do dnia 01.08.2018 r.). Natomiast, 1 umowę aneksowano na podstawie ustnego oświadczenia bezrobotnego o rezygnacji z zakupu niektórych maszyn i urządzeń

²² na stronie internetowej Urzędu został udostępniony wzór oświadczenia o niekaralności w brzmieniu zgodnym z § 6 ust. 3 pkt 4 drugiego rozporządzenia.

²³ powołaną Zarządzeniem Dyrektora PUP Nr 3a/2015 z dn. 23.03.2015 r. oraz Zarządzeniem Dyrektora PUP Nr 06/2017 z dn. 17.01.2017 r.

²⁴ w piśmie Dyrektora PUP z dnia 11.07.2018 r.

w niej wymienionych. Zgodnie z wyjaśnieniem PUP²⁵, aneks podpisano „za zgodą stron po takim oświadczeniu w tym samym dniu, podczas wizyty beneficjenta”.

W treści umów, w § 8 lub § 9, zawarto informacje o formie zabezpieczenia spłaty udzielonego dofinansowania w przypadku niedotrzymania warunków w niej określonych. W 7 badanych przypadkach zabezpieczenie zwrotu dofinansowania stanowiło cywilne poręczenie osób trzecich, w 1 przypadku akt notarialny o poddaniu się egzekucji przez dłużnika. Powyższe wypełniały zapisy § 10 rozporządzeń dot. przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej.

[Dowód: akta kontroli str. 401, 506-511, 536-540,
559, 582-587, 682-692, 721-726, 753-758,
829-834, 855, 858, 876-881,
885, 887]

We wzorze oświadczenia załączanego do wniosku o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej, w oświadczeniach składanych przez potencjalnych beneficjentów łącznie z wnioskami o dofinansowanie, jak również w obowiązującym w Urzędzie regulaminie oraz w umowach dotyczących przyznawania bezrobotnym środków na podjęcie działalności gospodarczej, Urząd zobowiązywał bezrobotnych do prowadzenia działalności gospodarczej przez okres nie krótszy niż 13 miesięcy i 3 dni od dnia jej rozpoczęcia. Ustalono, że powyższe działanie było niezgodne z zapisami § 6 ust. 3 pkt 5²⁶ oraz § 8 ust. 2 pkt 1 rozporządzeń dot. przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej.

Urząd wyjaśnił²⁷, że „Sugerując się § 8 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia [...] z dnia 23 kwietnia 2012 r. [...] mówiącym o konieczności zawarcia w umowie zobowiązania bezrobotnego do prowadzenia działalności przez okres co najmniej 12 miesięcy, oraz mając na względzie zwiększenie poziomu zatrudnienia osób bezrobotnych i racjonalne gospodarowanie środkami Funduszu Pracy, [...] w ramach zasady swobody umów w Powiatowym Urzędzie Pracy w Łobzie zwiększono wymagany czas prowadzenia

²⁵ Tamże.

²⁶ zgodnie z którym bezrobotny do wniosku o dofinansowanie dołącza m.in. oświadczenie o zobowiązaniu do prowadzenia działalności gospodarczej w okresie 12 miesięcy od dnia jej rozpoczęcia.

²⁷ Pismo Dyrektora PUP z dnia 19.07.2018 r. wraz z obowiązującym od dnia 01.02.2017 r. Zarządzeniem nr 05a/2017 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Łobzie z dnia 17.01.2017 r. w sprawie wydłużenia wymaganego okresu prowadzenia działalności gospodarczej po otrzymaniu dotacji i wydłużenia wymaganego okresu zatrudnienia skierowanych bezrobotnych po refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, oraz zmiany regulaminu przyznawania bezrobotnym jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej (dotacji) obowiązującym w Powiatowym Urzędzie Pracy.

działalności gospodarczej po otrzymaniu dotacji na nie krótszy niż 13 miesięcy i 3 dni. Powyższe rozwiązanie jest zgodne z kierunkiem zmian badania efektywności podstawowych form wsparcia osób bezrobotnych wyrażonym w wynikach kontroli NIK przeprowadzonej w tym zakresie oraz w piśmie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 02.06.2016 r. DF.VII.4023.3.6.2016.KS”, a także „gwarantuje osiągnięcie wymaganych rezultatów w zakresie efektywności zatrudnieniowej i kosztowej”.

[Dowód: akta kontroli str. 462, 465, 476, 479-480, 502, 506, 536-537, 559, 582-583, 683, 722, 753-754, 829-830, 887-909]

Dalsza analiza przedłożonej dokumentacji wykazała, że kwoty dofinansowania podjęcia działalności gospodarczej nie przekraczały 22 tys. zł. Tym samym były niższe od maksymalnej kwoty określonej w art. 46 ust. 1 pkt 2 ustawy, jako 6-krotność przeciętnego wynagrodzenia.

[Dowód: akta kontroli str. 506, 512, 536, 541, 582, 588, 683, 693, 721, 727, 754, 759, 829, 876, 882, 887]

W 2017 roku skontrolowano pod kątem poprawności wydatkowania środków wszystkie umowy. Badana dokumentacja zawierała stosowne faktury oraz rozliczenia kwot wydatkowanych od dnia zawarcia umowy o dofinansowanie na poszczególne towary i usługi.

W 1 dokumentacji znajdował się protokół z kontroli, w wyniku której w obecności beneficjenta środków, stwierdzono zgodność poniesionych kosztów z zawartą umową oraz prawidłowość poniesionych wydatków.

Nie wystąpiły przypadki, w których wnioskodawca zwracałby do PUP środki dofinansowania lub równowartość odliczonego lub zwróconego podatku od towarów i usług zakupionych w ramach przyznanej dotacji, wymienionego w § 8 ust. 2 pkt 5 rozporządzeń.

[Dowód: akta kontroli str. 402-403, 514-516, 543-558, 560-561, 590-667, 695-705, 729-736, 761-811, 835-858]

Na dofinansowania podjęcia działalności gospodarczej ze środków Funduszu Pracy zaplanowano na 2017 rok i wydatkowano 176.000,00 zł, w tym: 121.633,13 zł w ramach algorytmu oraz 54.366,87 zł w ramach: programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych

w regionach wysokiego bezrobocia oraz na terenach rewitalizowanych 2.381,14 zł, programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych długotrwale 50.212,57 zł oraz programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych, którego realizacja wynika z diagnozy bieżących potrzeb rynku pracy 1.773,16 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 367-371, 397-399]

Wobec powyższych ustaleń kontroli zalecam:

I. ściśle przestrzeganie zapisów:

- a. rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 sierpnia 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych - w zakresie stosowania odpowiedniej pieczęci na pismach podpisywanych z upoważnienia Starosty Łobeskiego, wysyłanych w odpowiedzi na składane wnioski o zawarcie umowy o zorganizowanie stażu (zgodnie z treścią § 3),
- b. rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 lipca 2017 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej, w zakresie dostosowania treści:
 - wzorów oświadczeń o niekaralności składanych przez wnioskodawców do wymogów określonych w § 6 ust. 3 pkt 4,
 - regulaminu przyznawania bezrobotnym jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej (dotacji), a także wzorów oświadczeń załączanych do wniosku o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej oraz zawieranych umów o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej – do wymagań § 6 ust. 3 pkt 5 oraz § 8 ust. 2 pkt 1.

Jednocześnie, zwracam się o przedłożenie informacji o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego. Informację należy przekazać do Biura Kontroli i Audytu MRPiPS.

Ponadto informuję, że od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

z up. **MINISTER**
Stanisław Szwed
SEKRETARZ STANU